

[Johannes Jensen.]

stillinger om Forandringer af det Forslag, her er fremsat, og jeg skal paa Forhaand udtale, at selv om denne Sag undergives den mest velvillige Behandling, selv om man fra alle Sider bestræber sig for den hurtigst mulige Gennemførelse, tør jeg ikke tro paa eller haabe paa, at det vil lykkes at gennemføre det foreliggende Lovforslag i Løbet af de 2½ Maaned, som det tog Rigsdagen at gennemføre Loven af 1857. Og dog er Forholdet jo det, at der den Gang skete en virkelig principiel Forandring, medens Gennemførelsen af det foreliggende Forslag, enten det nu gennemføres i mere eller mindre ændret Skikkelse, alligevel i Hovedsagen kun vil betyde, at Lovgivningsmagten lovfæster eller stadfæster, hvad Udviklingen har fuldført, og hvad vi gennem det praktiske Liv har indset er nødvendigt. Men under alle Forhold vil jeg gerne paa mit Partis Vegne tilsige Lovforslaget velvillig og saa vidt muligt hurtig Behandling.

Henrik Nielsen: Det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (Johannes Jensen) begyndte sin Tale her i Dag med at sige, at vi jo alle ved, at den Næringslov, vi i dette Øjeblik lever under, er fra 1857. Ja, det ved vi alle; den er over 70 Aar gammel, og det maa nærmest forbavse, at en Næringslov har kunnet bestaa i over 70 Aar og dog nogenlunde har kunnet udfylde den Mission, den har haft som Lov. Det forbavser særlig i Betragtning af den rivende Udvikling, som er foregaaet indenfor Industri og Handel. Men den gamle Næringslov har virkelig været i Stand til at klare denne Udvikling. Der er nok foretaget en Ændring eller en Tilføjelse hist og her, men Loven har i Virkeligheden i væsentlig Grad kunnet tilfredsstille de Krav, man bør kunne stille til en Næringslov. Naar den har kunnet det, er Grunden sikkert den, at den er blevet til under en bestemt Synsvinkel, som har vist sig at slaa til i de Aar, der er svundet, nemlig Synsvinklen i Grundlovens § 81, som siger, at alle Indskrænkninger i den frie og lige Adgang til Erhverv, som ikke er begrundet i det almene Vel, skal hæves ved Lov. Det er i ældre Tid sagt paa anden Maade, idet man den Gang sagde, at Samfundets Trivsel og den enkeltes Vel er bedst tjent med, at der bliver fri og uhindret Adgang for enhver til at øve sit Erhverv, hvor han bedst ved, vil og kan. Det har været den Synsvinkel, hvorunder Næringsloven af 1857 blev til, og det har vist sig at slaa til, at Samfundets Trivsel var bedst tjent med,

at man byggede Næringsloven paa dette Grundlag, som saaledes yderligere er fastslaaet ved Grundlovens § 81. Men naturligvis er der i disse 70 Aar, selv om Grundlaget var udmærket og har vist sig at svare til Forventningerne, sket nogle Forandringer; noget maa falde ud, fordi Tiden og Udviklingen er løbet fra det, og andet maa sættes ind, som der ikke tidligere har været Trang til. Paa den Maade er det, vi nu staar overfor i Dag, i Virkeligheden, hvad man kalder en à jour-Føring af den gamle Næringslov paa det Grundprincip, hvorpaa den hvilede. Jeg mener, at vi maa holde os dette for Øje, naar vi ser paa Lovforslagets Indhold.

Den Kommission, der blev nedsat, havde dette Grundprincip at gaa efter, men den skulde tillige værne om Interesserne, baade hos de næringsdrivende, der er, og hos dem, der vil komme, og endelig, og naturligvis ikke mindst, varetage det store købende Publikums Interesser. Disse forskellige Hensyn har da været bestemmende for det Forslag, der foreligger til Behandling i Dag; og saa vidt jeg har kunnet skønne, naar jeg har spurgt mig selv, om Lovforslaget har formaat at løse Opgaven paa det Grundlag, som Kommissionen burde gaa ud fra, og paa en saadan Maade, at alle kunde være tjent med det, er det et saa udmærket Stykke Arbejde, byggende paa grundige Undersøgelser og Overvejelser og tagende alle interesserede Parter med paa Raad, at det udgør et samlet Hele i Lovforslags Form.

Det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (Johannes Jensen) var jo ikke blind for, at der kunde blive nogle Vanskeligheder at overvinde, idet der ikke var Enstemmighed til Stede i Kommissionen, der var enkelte afvigende Meninger, som man forbeholdt sig at gøre gældende, naar Lovforslaget kom til Behandling. Det samme gik igennem den højtærede Ministers Tale, da han fremsatte Lovforslaget, idet Ministeren tænkte sig den Mulighed, at vi ikke kunde komme igennem hele Forslaget i denne Samling; han forbeholdt sig derfor at tage enkelte Dele ud af Forslaget, som man maatte ønske gennemført. Jeg er saa meget Sangviniker, at jeg tillader mig at tro, efter at have sat mig ind i Lovforslaget og dets Enkeltheder og vejlet pro og contra, at Divergenserne ved Behandlingen i Udvalget ikke bliver større, end at det vil være muligt at faa Lovforslaget som Helhed gennemført. Men det maa Tiden og Udvalgsarbejdet jo vise, og indtil videre har jeg Lov til at haabe.